

Citiți lecția din manual: *Rezistența armată*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Rezistența armată

1. Mișcarea de rezistență armată

- 1948-1962 - în România, cea mai radicală formă de opoziție anticomunistă a fost rezistența armată;
- cauzele apariției rezistenței armate în România comunistă au fost următoarele:
 - a. Comportamentul Armatei Roșii: abuzurile săvârșite de către soldații sovietici după intrarea în țară, numeroasele rechiziții și evacuarea populației autohtone;
 - b. Caracterul opresiv și ilegal al noului regim: cu acordul U.R.S.S., autoritățile comuniste au încălcat drepturile și libertățile cetățenești, au naționalizat economia și au colectivizat agricultura;
 - c. Desființarea partidelor politice, epurările politice și ideologizarea întregii societăți;
 - d. Mitul intervenției americane („*Vin americanii!*”): un conflict între S.U.A. și U.R.S.S., care s-ar fi încheiat cu eliminarea comunismului și întoarcerea la democrație în Europa Centrală și de Est.
- rezistența armată anticomunistă din România a cunoscut două etape:
 - a. M.N.R. - Mișcarea Națională de Rezistență (23 august 1944-30 decembrie 1947): organizată militar, condusă de foști ofițeri și formată din studenți, țărani, muncitori, avocați, medici și preoți. Armamentul a fost format din puști, pistoale-mitralieră și revolvere folosite în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Grupurile de rezistență au fost alcătuite dintr-un număr variat de persoane (20-40 membri) și au acționat în zonele de deal și de munte, unde au beneficiat de sprijinul populației, care le-a furnizat alimente, îmbrăcăminte și încălțăminte;
 - b. Rezistența armată anticomunistă (1948-1962): amplă (50-60 de grupuri înarmate au activat pe tot cuprinsul țării), organizată militar, condusă de foști ofițeri și reprezentanți ai opoziției și formată predominant din simpatizanți ai partidelor istorice, foști legionari, numeroși țărani afectați de colectivizare și oameni fără apartenență politică, dar recunoscuți și respectați la nivelul comunităților locale. Arsenalul de luptă a fost format din armament ușor (puști-mitralieră, pistoale-mitralieră, mitraliere, puști și revolvere) abandonat de armata germană în retragere sau capturate de la forțele de represiune. Grupurile de rezistență au fost alcătuite dintr-un număr variat de persoane (2/3-40 membri), ce s-au retras în munți sau în zonele împădurite și s-au angajat în războaie de gherilă cu autoritățile comuniste. Resursele au fost limitate, grupurile fiind sprijinite de rude și prieteni pentru procurarea alimentelor, îmbrăcăminte și găsirea unui adăpost pentru a supraviețui. Membrii rezistenței armate au fost numiți „*partizani*” sau „*haiduci*” de țărani din satele care i-au sprijinit, iar autoritățile comuniste i-au numit „*contra-revoluționari*”, „*bandiți*”, „*teroriști*”, „*legionari*”, „*fasciști*”, „*agenți ai imperialismului*”, „*dușmani ai poporului*” și „*dușmani de clasă*”. Grupurile de rezistență armată nu au fost eficiente împotriva comunismului, fiind lichidate de forțele Securității ca urmare a acțiunii izolate, lipsei de coordonare sau ca urmare a orgoliului unor lideri.

2. Grupurile de rezistență armată anticomunistă

- 1948-1962 - luptătorii din cadrul grupurilor de rezistență armată anticomunistă au acționat în zone muntoase împădurite din Bucovina, Moldova, Vrancea, nordul Transilvaniei, Munții Apuseni, Banat, Crișana, Oltenia, Munții Făgăraș, Muntenia și Dobrogea;
- principalele grupuri de rezistență armată anticomunistă au fost următoarele: Grupul Ion Uță și Spiru Blănaru (1948-1949: „*Blocul Național*” din Munții Banatului); Grupul Nicolae Dabija (1948-1949: „*Frontul Apărării Naționale, Corpul de Haiduci*” din Munții Apuseni); Grupul Gogu Puiu, Nicolae Fudulea și Dumitru Fudulea (1948-1950: „*Haiducii Dobrogei*” din zona Dobrogei); Grupul Gheorghe Arsenescu și Toma Arnăuțoiu (1948-1958: „*Haiducii Muscelului*” din Munții Făgărașului); Grupul Teodor Șuşman (1948-1958: Munții Apuseni); Grupul Nicolae Pop și Atanase Oniga (1949-1953: Munții Apuseni); Grupul Gavril Vatamaniuc (1949-1955: Bucovina); Grupul Ion Gavrilă Ogoranu (1949-1956: Grupul Carpatin Făgărașan).

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=54f2Phr-Z0M>

<https://www.youtube.com/watch?v=nIe1snbuaV4>

Fișă de lucru: Rezistența armată

Citiți cu atenție textul de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

„După răsturnarea lui Ceaușescu au apărut amănunte cu privire la modul în care mai multe mici formațiuni de <<partizani>> au fugit în Munții Carpați la sfârșitul anilor 1940 și au rezistat arestării de către autorități. Ultimul partizan a fost ucis în munții Banatului în 1962. Această <<rezistență anticomunistă armată>>, așa cum i s-a spus, a fost un fenomen spontan și nu a existat nici un fel de legături între diversele formațiuni, deși au fost mâinate de un țel comun, acela de a nu se supune consecințelor comunizării țării. Formațiunile, constituite în medie din 10 până la 40 de persoane, nu au reprezentat o amenințare majoră pentru puterea comunistă, deși atâta vreme cât au rămas în libertate au subminat pretenția regimului de a deține controlul deplin al țării.

Formațiunile s-au constituit în satele de la poalele dealurilor și munților și au fost compuse din țărani, foști ofițeri din armată, avocați, medici și studenți. Armamentul lor a fost un amestec de puști, revolvere și pistoale-mitralieră rămase din timpul războiului, dar aceste formațiuni s-au confruntat cu o acută lipsă de muniție. Au fost sprijinite de săteni, care le-au adus alimente și îmbrăcăminte și adesea le-au asigurat adăpost. (...)

Formațiunea care a supraviețuit cel mai mult a fost cea a <<Haiducilor Muscelului>>. (...) Ajutați de cunoașterea terenului muntos dificil și cu sprijinul mai multor familii din comuna Nucșoara, în special al lui Gheorghe și Elisabeta Rizea, Ion Săndoiu și Ion Sorescu, gruparea și-a asigurat provizii și a scăpat de arestare.”

(Mihai Bărbulescu, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*)

1. Menționați, pe baza textului, un spațiu geografic în care s-a manifestat rezistența armată anticomunistă.

2. Precizați, pe baza textului, care a fost principala problemă pe care au trebuit să o rezolve grupurile de luptători anticomuniști.

3. Selectați, pe baza textului, modalitățile prin care populația din zona rurală le-a acordat sprijin luptătorilor anticomuniști.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mălăelea, Daniel, Niculescu, Anita-Sabina, Horga, Paula-Coca, Prună, Nicolae, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Akademos Art, București, 2025.
2. Boșcodeală, Felicia Elena, Ciobanu, Loredana, Gîlă, Cristina-Iulia, Șerban, Nicolae, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Booklet, București, 2025.
3. Stoica, Stan (coordonator), Ștefănescu, Alexandru V., Preda, Elena, Becheru, Dragoș, Bilcea, Valentina, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura CD Press, București, 2025.
4. Bălănescu, Flori (coordonator), Anton, Mioara, Muller, Carmen, Mihai, Florin-Răzvan, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Corint Logistic, București, 2025.
5. Ghețău, Gheorghe-Florin (coordonator), Bratu, Alina, Ghețău, Olenca-Georgiana, Radu, Adriana, Szakacs, Roxana-Gabriela, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2025.
6. Dobrincu, Dorin, Soare, Aurel Constantin, Săvuță, Irina Ema, Rados, Maria, Căplescu, Iuliana, Gheorghe, Maria Mariana, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Litera, București, 2025.
7. Deletant, Denis, *România sub regimul comunist*, Editura Fundației Academia Civică, București, 2012.
8. Tismăneanu, Vladimir, *Stalinism pentru eternitate: o istorie politică a comunismului românesc*, Editura Polirom, Iași, 2005.
9. Shafir, Michael, *România comunistă (1948-1985). O analiză politică, economică și socială*, Editura Meteor Press, București, 2020.

